

Бурят-Монголо ҮНЭН

ПСС-эй Бурят-Монголо обкомой, БМАССР-эй Верховно
Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 204 (8424)

АВГУСТЫН

29

ЧЕТВЕРГ

1957 он

Сэн 20 мүнүн.

МУНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нүхэд колхознигууд, механизаторнууд! Таряа хуряалгая 10—12 хоног соо дүүргэж, гүрэнгээ түргэн тоосое. Ехэнхи таряагаа амьарлан хуряа! (1-дхи нюур).

Хо Ши Минни К. Е. Ворошилов хүндэлбэ (2-дохи нюур).

Шэнэ хуулин проектые республинын ажалшад найшаана (2-дохи нюур).

С. Черненко.—Түрүүшүүлэй тоо улам олошорно (2-дохи нюур).

И. Михайлов.—Үхэршэн Егоровой дүршэл тухай (2-дохи нюур).

Улам ехээр хартааба абадаг болохын түлөө (2-дохи нюур).

М. Нечаева.—Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадагшад (3-дхи нюур).

МАРХАЙН АША ТАРХАЙ. Н. Александров.—Хүншэг талханай хүлтэй болоогүйдэнэ... (3-дхи нюур).

Шэнэ барилганууд (3-дхи нюур).

А Солбоной.—Гахайшан эхэнэрэй омогорхол (3-дхи нюур).

МАНАЙ РЕСПУБЛИКЫН ЮНИН (4-дхи нюур).

ХИЛЫН СААНДНАА ЕРЭНН ТЕЛЕГРАММА-НУУД (4-дхи нюур).

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД! Таряа хуряалгая 10—12 хоног соо дүүргэжэ, гүрэнгээ түргэн тоосое. Ехэнхи таряагаа амьарлан хуряа!

Шэнэ ургасын таряа тушааба

ЕХЭ-КУДАРА. (Телефоноор абтаба). Энэ жэлдэ Кударын аймагай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ орооно таряанай болон културануудай баян ургаса ургуулагдаа. Оролдожо ургуулган тасаяа гээлтэ хоролтоггүйгөөр хуряжа абахын тулада колхознигууд Ехэ-Кударын МТС-эй механизаторнуудтай хамтадаа эршэ зоригтойгоор ажаллажа байнхай.

Таряанайнгаа эдсээхые хүлээжэ байгаад, энэ колхозойхид августын 20-доор зарим полинуудаа түүбэрлэн хадажа эхалалаа. Мүнөө эдэ амьарлан хуряагдаһан таряан комбайнаар суглуулагдан сохиг-жо, түрүүшын таряан колхозой тогууд дээрэ орожо захалаа. Эндэ таряан комбайнаар хадагдажа байна.

Най энэ колхозой таряанай нэгэ ток дээрэһээ ашаанай хоёр автомашина гаража, «Заготзерногой» Мөөрөөшын пунктда ошоо. Энэ пунктда тус колхозойхид түрүүшын 64 центнер шэнэ ургасын шенин-гүшааба.

Ингээд үдэр бүри хэдэн машинаар таряан тушаагдажа захалхань.

Силос—шэмэ ехэтэй тэжээл

Шэмэ шүүһэнэйнгээ талаар силос ямаршье тэжээлдэ бүлгдэдэггүй. Элдэб олон янзын ургамал энэ тэжээлдэ оролдож хадаа малай ашаг шэмэ дээшлүүлхэдэ шухала хэрэгтэй болдосуд тэндэ байдаг. Кукурузааа эхилээд, хээр-ын ногоон, соломо, мэхиниз, наран сасэг, огородой эдсэний, сахарай свёклын эшэ, набша намаа, халаахай, буртаг үб-лэн болон бусад ургамалнууд бултадаа эрчим хайн силос болодог са юм. Иймэл хадан колхоз, совхоз бүхэн иймэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ дүүрэн аргатай. Нэгдэхээр, нимгүүд ургамал хаа хаангуй элбэгээр ургадаг, хоёрдохоор, машина, техникэнь манайда бии, гурбадахаар сагай ула-риллай ямаршье байхада, хура бороотойшье наань силос да-ралга наатахагуй байна. Мүн силос даралгыг эрчимээр ябуулжа байһан аймаг, бри-гада, звено, механизаторнууд урмашуулаха хэмжээнүүд КПСС-эй обкомой, республи-нын Министруудой Соведэй тогтоолоор найшаагдаһанхай.

Дунда зэргээр абажа үзэхэдэ, үзсэн бүридэмнай 10 тон-ноһоо бага бэшэ силос дарал-гаха ёһотой. Мүн хонидтоошье силос бэлдэхэ зэргэтэйбди. За-рим колхозууд үшөөшье эхээр бэлдэхэ уялга абанхай. Си-лосэй ашынь мэдэжэ, ам-танын таниһан колхозууд иймэ тэжээл элбэгээр бэлдэхын тү-лөө эртээнһээ оролдохон бай-на. Тимэ колхозуудта тусгаар бригада, звенонууд хүдэлнэ, силосэт орохо ургаса хуряаха комбайн, ногоо хэршэхэ маши-на гэхэ мэтын техникэ най-наар ашлагдана. Энэ та-лаар Сэлэнгын аймагай «Ком-мунизм» колхозой ажалын найшаалтай. Эндэ 17 хүнөө бүридэһэн бригада силос да-рана, хүдэлмэринь ехэнхидэ механизмын хүсөөр хэгдэнэ. Эндэхид мүнөө хоёр сүүдхэ бүри 100—150 тонно силос да-рахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байнхай. Тийхэдэ Ехэ-Кударын МТС-эй (Тарба-гатай) харьяата Лениний нэрэмжэтэ колхоз нүүлэй табан хоног соо 500 тонно силос да-раха графигтай аад, 525 тон-но даража, даалгабарая үлүү-лэн дүүргэбэ. Эндэхид үдэр бүхэндэ 100 тонно силос да-ралаг.

Энэ жэшээ юу харуулаба гэхэдэ, силос даралгыг эмхи-зэйгээр ябуулһан колхозууд графигаа заагагүй дүүргэхэ, үлүүхэшье аргатай байһынь гаршадна. Тээд, олохон кол-хоз, МТС, совхозуудта энэ тэ-жээл бэлдэхэлгэ тон хангал-тагүй байһаар. Тогтоогдоһон графиг ехэнхидэ дүүргэгдэнэ-гүй. Курумканай, Хорини, Кяхтин, Иволгын, Байкало-Кударын аймагуудай МТС, колхозууд силос даралгыг наангаа муугаар ябуулжа

байна. Байгша оной августын 25-най мэдээгээр республикын нэгшье МТС силос дараха тү-сэбөө хахадтаншье дүтлүүл-лээгүй байба. Наяхан пар-тийн обком Кяхтын аймагта силос даралга тон муугаар ябуулагдана гэжэ тэмдэглээд, энэ хүдэлмэринь эрид шангад-хаха тушаа шанга эрилтэ хээ нэн. Тээд, кяхтинхид (пар-тийн айкомойн секретарь нү-хэр Хандуев, аймгүйсэдко-мойн түрүүлэгшэ нүхэр Зин-ченко) энэ талаар эрид хуби-лалта үшөөл хээгүй байһаар. Мүн Байкало-Кударын колхо-зууд хэтэрхэй эхээр ношпор-жо, кукурузааа зарим урга-сые хүлдөөжэрхэ. Энэжэдэ Кабанскын МТС ехэ зэмэтэй. Энэ МТС кукуруза хуряаха комбайнуудаа колхозуудта са-соонь абаашангүй, уһанда хаагдажа аяар 7 хоног соо хаатаа.

КПСС-эй обкомой, БМАССР-эй Министруудай Соведэй тогтоолой ёһоор сентябрийн 10—15 хүрэтэр силос даралга дүүргэгдэхэ зэргэтэй. Тийхын тулада колхозууд, совхозууд-та үгтэһэн табан хоног бүрин графигтай дүүргэлтэе нари-наар сахижа, бии байһан ме-ханизмуудаа баранинь ашаглаха шухала. Колхозууд-дай правленинууд МТС-үүдэй дирекцинууд силос даралгын түрүүшүүлэе урмашуулаха, тэдэнэй дүршэлэе дэлгэрүүл-хэ тушаа хэмжээнүүдэе саг-соонь абаха ёһотой.

Унгэрэгшэ жэлдэ зарим колхозуудта шанар муутай-гаар даралгаһан дээрэһээ си-лос гутаһан ушар олон үзэг-дөө нэн. Мүнөө энэ алдуе дабжажа огто болохогүй. Түр-гөнөөр дарахын хажуугаар мүн шанарай түлөө эрид шан-гаар тэмсэхэ хэрэгтэй. Дарал-гаһан силос руу агаар оруул-хагүйн түлөө илангаа ехээр оролдохо шухала.

КПСС-эй обкомой VI пле-нум нийтин малда тэжээлэй бата бөхн база байгуулаха хэрэгтэ онсо анхарал табяа. Пленимэй энэ заабарине бээ-лүүлхын, мүн мал ажалай продуктуудыг үйлдбэрлэ-гөөр абаһан социалистическэ шэнэ уялгануудаа дүүргэхын түлөө ёһотойл гэгшын тэмсэл мүнөө үедэ хэгдэхэ зэргэтэй. Хэрбээ энэ сагыс алдаа наа, малдаа тэжээл бэлдэхэ түс-бөө дүүргэнгүй, үбэл, хабарай үедэ ядалдаха болохобди. Тийгбэл малай ашаг шэмэ дээшлүүлхэ зорилгыг шийд-хэхэн бэрхэтэй болохо бшуу. Нютагуудтахи партийна, со-ветскэ органуудай, колхоз, МТС, совхозуудай хүтэлбэри-лэгшэд энэниин хараадаа абажа, үбнэ хурялгын, силос даралгын хүдэлмэринь эрид шангадхаха, тэжээл бэлдэхэ түсбөө заагагүй дүүргэхэ ту-шаа шанга хэмжээ абаха уял-гатай.

Хадаһан таряагаа өөрөө суглуулжа сохихоб

Мүнөө механизаторнуудай урда тон шухала, хароусалгатай зорил-го—бүхэли жэл соо оролдожо у-гуулһан таряагаа гээлтэ хоролто-гүйгөөр хуряажа абаха гэгшэн зорилго табигдана. Ургасаяа үсөөн хоног соо хуряагаа хада орооно таряан гээлтэ хоролтоггүйгөөр аб-талаг. Тиймэһээ бидэнэр энэ жэ-лэйнгээ ургасые саг болзортоны ху-ряажа абахын түлөө бүхн оролдо-со гарган ажаллажа байнабди.

Би комбайнераар хүдэлжэ эхил-лээр 17—18 жэл боложо байнаб. Тиймэһээ энэ жэл болотор таряа амьарлан хуряагаагүйб. Мүнөө ан-ха түрүүшынхээ лафетнэ жаткадаа нуужа, таряа амьарлан хадажа байгдана. Августын 21-һээ заха-лаад 27 хүрэтэр хамта 120 гекта-рай таряа хадаад байнаб. Үдэр бү-рин мэтэ ехэ нуурнуудай нэбшэндэ мэлмэрэн байна.

Энэ жэлдэ би лафетнэ жатка-ар 500 гектар таряа хадажа, тэр-энээ «С-6» комбайнаар бултын-е өөрөө суглуулһан хуряагаад, сохихо-уялга абанхайб. Абаһан энэ уял-гамни дүүргэгдэхэл байха.

Энэ жэлдэ манай Кировэй нэрэм-жэтэ колхозой полинууд дээрэ та-ряанай ургаса хайн. Гектар бүри-нөө дунда зэргээр 12—14 центнер ургаса хуряахадн гэжэ багсаагда-на.

Манай хүршэ «Путь к коммуниз-му» колхозой полинууд дээрэ ажал-лажа байһан Иннокентий Николае-вич Жарниковай уряагаар, бидэнэр машина, техникээ бүтээсэ ехэтэй-гээр ашаглажа, мүнөө жэл урга-саяа богони болзорто хуряажа дүүргэхэ гэжэ шийдэбди.

Амьарлан хадаһан таряагаа үглөө мүнөөгүй комбайнаар суглуулан сохихо захалхамнай.

И. Агафонов, Ехэ-Кударын МТС-эй комбайнер.

Яагаад зөөхөн бэ?

Мүнөө жэлдэ Баргажанай айма-гай «Большевик» колхозой поли-нууд дээрэ таряанай ургаса яһала-хайн. Энэ ургасые саг болзортоны, гээлтэ хоролтоггүйгөөр хуряажа аба-ха хэрэгтэй. Энэ зорилгоор колхоз таряа хуряалгада хэрэглэгдэхэ ма-шина, зэмсгүүдээ заһабарилжа дүүргэһэн, таряанай шэнэ тогууды-шье бэлдэһэн байна.

Тиймэһээ, колхозой правлени нэ-гэ шухала зүйлс—таряагаа юун соо хээд, юугээр зөөхэ байһанаа мартаа. Мүнөө жэл колхозой поли-нууд дээрэ хоёр комбайн хүдэлжэ юм. Тээд эдэ комбайнууднаа гара-

һан таряае зөөхэ машина, мори унаа олдодүй. Ашаанайн хоёр автома-шинын нэгэниин эбдэрхэй, заһаба-рилагдажа байдаг.

Мүн тэрэшлэн мэшээгүүд дутуу. Наяын үдэрнүүдтэ комбайнууднаа таряае «Заготзерногой» пунктда зөөхэ хэрэгтэй ха юм. Тус колхозой хүтэлбэрлэгшэд тэрэн тушаа юун-дэ болоногүйб, яаха гэжэ миил нуу-на гээшэбэ?

М. Гроссман.

Яруунада амьарлан хуряалга эхилбэ

Мүнөө жэлдэ Яруунын үргэн сэл-гээ тала губинуудта урда жэлэйхи-нээ хураггүй найн таряан ургажа, хүнэй нюдэ баясуулан, далайн дол-гын мэтэ ехэ нуурнуудай нэбшэндэ мэлмэрэн байна.

Ярууна соогоо түрүүлэн һу-мхана-най совхозой механизаторнууд 400 гектар таряа амьарлан хадаба. Ла-фетнэ жаткын машинистууд Леонид Берсанов, Федор Добрынин, Дмитрий Михайлов гэгшэд түрүү-шын үдэрһөө найнаар хүдэлжэ бай-на.

М. Яковлев.

Түрүүшын үдэрнүүдтэ хайн дүн харуулба

Хэжэнгын МТС-эй түрүү комбай-нер Василий Арефьев энэ жэлдэ Сталиннай нэрэмжэтэ колхоздо ажаллаха зуураа, лафетнэ жаткаар үдэртөө 20 га нормын орондо, 30—35 гектар хүрэтэр таряа хадаана. Жаткын зүдхүүлэгшэ залуу тракторист Михаил Шакиров трактораа наадгүй найнаар ябуулаа.

Тус агрегат сезон соо 600 гектар-һаа бага бэшэ таряае амьарлан ха-

даха уялга абанхай, тэрэнээ дүүр-гэхын түлөө оролдожо, үдэр эрэхэ бүри ажалайнгаа бүтээсэе дээш-лүүлэн ажаллана.

Комбайнер Василий Арефьев амьарлан хадалгыг дүүргээд, хоёр зуу шахуу гектарай амьарлан ха-дагдаһан таряае сохихо юм. Мүнөө энэ агрегадахид зуу гаран гекта-рай таряа амьарлан хадаад байна.

Ц. Золтоев.

Үдэртөө 25—30

гектар хадана

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Ма-най тусхай корреспондентһээ телефоноор абтаба). Зэдын аймагай Ушөөтэйн МТС-эй харьяата олонхи колхозуудай таряалангай ургасын үрдн ур-дынхнаа найнаар гаранхай.

Мүнөө эндэ ургаса хуряал-гын хүдэлмэри үдэр эрэхэ бү-ри үргэн далайсатайгаар дэл-гэржэ байна. МТС соогоо тү-рүүлэн ургаса хуряажа эхил-лэн XX партсэдзын нэрэм-жэтэ колхоздо мүнөө 300 гаран гектар намарай хара таряан, шенинсэ амьарлан хадагдаа. Лафетнэ жаткын машинист-нууд Виктор Калмыков, Петр Вершинин гэгшэд амьарлан хуряалгаар найн жэшээ ха-руулаа. Эдэ машинист-нуудай агрегат тус бүридөө үдэрэй 20 га нормын орондо 25—30 гектар таряае шанар найнтайгаар хадажа, ажа-лайнгаа бүтээсэе улам дээш-лүүлхэ гэжэ оролдоно. Тус кол-хоз таряалангайнгаа ехэнхи хубине амьарлан хадажа ху-ряаха юм.

Тус МТС-эй харьяата Ча-пасвай нэрэмжэтэ колхоз та-ряагаа үргэлжэ дээрнэ ху-ряажа эхилээ. Эндэхн лафетнэ жаткын машинист Глеб Ша-рин үдэртөө 25 гектар таряа амьарлан хадаана.

Ургасаяа гээлтэгүйгөөр абахабди

Энэ жэл манай Хори но-тагта орооно таряанай ургаса урда жэлэйхинээ найн. Энэ ур-гасаяа гээлтэ хоролтоггүйгөөр хуряажа абаха гэжэ механиз-аторнууд, колхознигуудай тон шухала зорилго болоно.

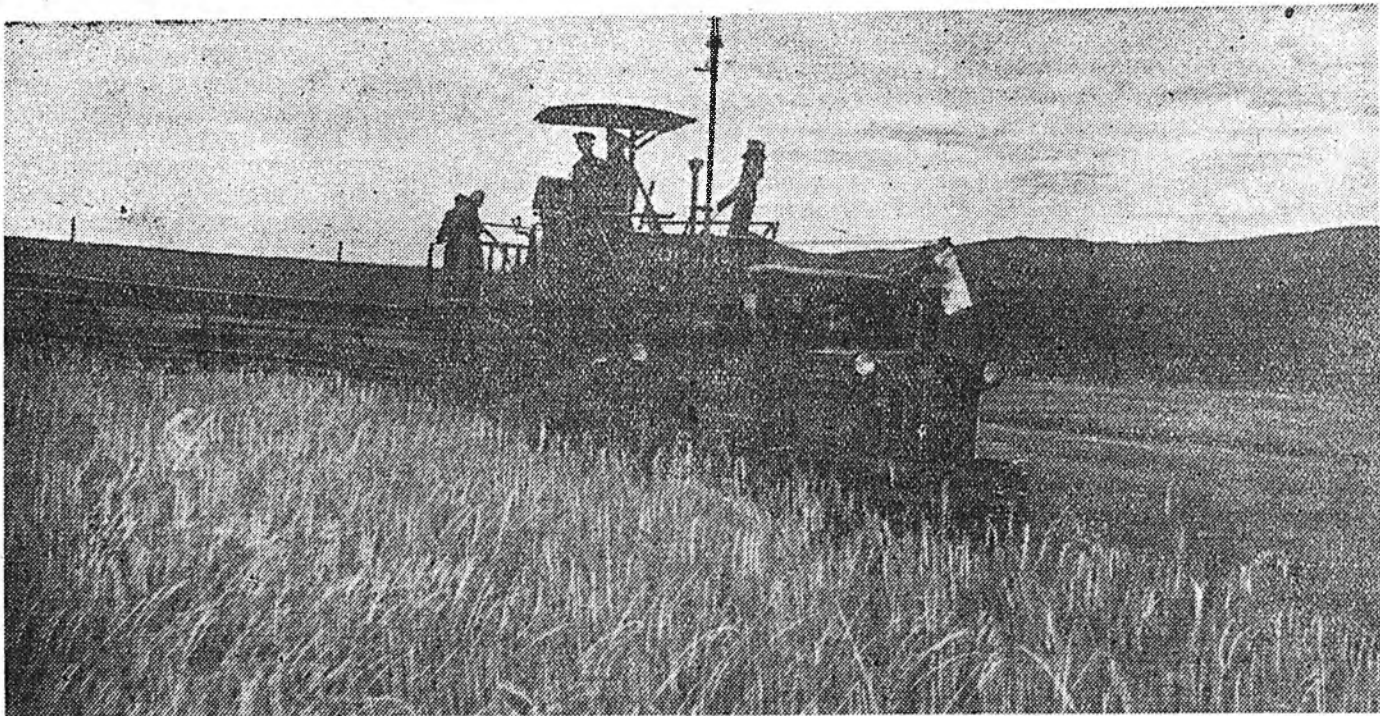
Тиймэһээ, сагай улариллай ямаршье байгаа наань, урга-саяа гээлтэгүйгөөр хуряахын тула түрүү арга—амьарлан ху-ряалга үргэнөөр хэрэглэхэ гэ-жэ шийдэнхэйбди.

Унгэрэгшэ жэлдэ би лафет-нэ жаткын машинистаар ажаллажа, Карл Марксын нэр-рэмжэтэ колхозой таряае амьарлан хадаа нэм. Хамта-даа 580 гектар гэхэ гү, али дунда зэргээр үдэртөө 23—30 гектар таряа хадагша нэм.

Мүнөө энэ колхоздо мүн лэ амьарлан хадахаб. Ингээд үг-лөө мүнөөгүй хадажа эхил-хэмнай. Эндэ найхан газетын хуудан дээрэ Ехэ-Кударын МТС-эй суута комбайнер Ин-нокентий Жарниковай уялга бэшг, уряае уншаад байха-даа, мүн лэ үдэр бүри 20 га хадаха нормын орондо, 30—35 гектар хүрэтэр хадаха гэхэ гү, али хамтадаа 600 гектар та-ряа амьарлан хурлаха уялга абааб.

Хуряалгыг түргэн ябуулха-таяа хамта ургасаяа гээлтэ-гүйгөөр абаха гэжэ оролдохоб-ди.

Цыдендамба Жапов, Хорини МТС-эй комбайнер.

Мухаршээрэй аймагай Сталиннай нэрэмжэтэ колхоздо та-ряа амьарлан хуряалгыг эхилэнхэй. Мүнөө эдэ үдэр-нүүдтэ эдсээг хурааһан намарай хара таряае ком-байнаар сохоб, сэхэ хуряажа захалба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Матвей Яговой агрегат таряа хадажа абана.

А. Ночергинай фото.

Хо Ши Миние К. Е. Ворошилов хүндэлбэ

Эхэ нутагаа бусажа ябаһанаа Москвада тогтоһон Вьетнамай Демократическа Республикын Президент Хо Ши Миние СССР-эй Верховно Советдэй Президиумей Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов августын 27-до Кремлийн Ехэ Ордон соо хүндэлбэ.

Вьетнамай Ажалшаддай партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн Хоанг Ван Хоан, ДРВ-гэй Културын министр Хоанг Минь Знам болон бусад Президенттэй хамта обедлэлсээ.

Нүхэд Н. И. Беляев, Л. И. Брежнев, О. В. Куусинен, М. А. Суслов, П. Н. Поспелов, А. Н. Косыгин, СССР-эй Верховно Советдэй Президиумей Түрүүлэгшын орлогшонор В. И. Козлов, М. Д. Чубинидзе, М. А. Ибрагимов, Ю. И. Палецки, Т. Кулатов, Ш. М. Арушанян, А. Сарьев болон тусхай тушаалтай бусад хүнүүд советскэ талаһаа обедтэ хабаадаа.

Тусгаар зохиол үнэн сэдхэлэй, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн обедэй үелэ нүхэд К. Е. Ворошилов Хо Ши Мин хоёр үгэ хэлээ.

Президент Хо Ши Мин Москвада айлшална

Вьетнамай Демократическа Республика Президент Хо Ши Мин августын 27-до нийслэл хотын нэгдэх подпунктиково заводто ошожо хараа. Хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд хүндэтэ наагдаха айлшаанаа баяртайгаар угтаа. Вьетнамай Ажалшаддай партиин Центральна Комитедэй Политбюрогой гэшүүн Хоанг Ван Хоан, СССР-тэ байдаг ДРВ-гэй элшэн сайд Нгуен Ван Кинь гэшүд Президенттэй хамта ябалсаа.

СССР-тэ подпунктиково промышленностин яажа байгуулагдан тухай, энэ заводой гээл түрүүн баригдан тухай предприятиин главна инженер Ав. Деришпер айлшадта хөөржэ үгөө.

Заводтой танилсаад байхадаа, нүхэр Хо Ши Мин хүдэлмэришдэй эмхи гуригтайгаар, нягта найнаар ажаллаха байһы ханангаар тэмдэглэбэ.

Заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд болон техникүүд Демократическа Вьетнамай толгойлогшыс үдэшжэ, манай хани барисаата Вьетнам республикын ажалшадта амар мэндэ хүргэхыень гуйба.

ДРВ-дэ байдаг СССР-эй элшэн сайд М. В. Зимянин, СССР-эй МИД-эй Зүүн Урда Азийн талгай даагша Б. М. Волков Президент Хо Ши Минтэй хамта заводоор ябалсаһан байна.

(ТАСС).

Иволгын аймагай «Авангард» колхоз наамхай үнээдэйгээ тоо толгой нилээд олон болгоо. Мүн малайнгаа ашаг шэмьшье түргэнөөр дээшлүүлнэ. Энэ жэлэй эхнээс август нара гаратар үнээн бүринөө 1371 килограмм һу наагаад байба. Түрүү наалишад бүришье ехэ һу наагаа. Жэшээлхэд, Екатерина Мергинева, Вера Батышева, Каленых Анастасия Валя хоёр, залуу наалишан комсомолец Михаил Мергинева гэшүд мүнөө 2000—2200 литр һу үнээн бүринөө нааһан байна. Август нарын түрүүшын хахадта бүри ехэ һу наагаа.

Тус колхоз малдаа үбнэ тэжээл хүүхэ ногооной ургатар хүрэхөөр бэлдэхэд, сээр, дулаан байрала бүхы үнээдэ байлдаг, ханамжатайгаар харууналдаг тулаадаа нимэ ехээр һу наажа абана бшуу.

Зундаа атар тунга бэлшээрлэ үнээды адуулха гэшэ мал ажалыс хүжөөхэ хэрэгтэ угаа шухала удхашанартай. Тимэһээ «Авангард» колхозой мал адуулгаһа Владимир Николаевич Егоровой үхэр адуулдаг дүй дүршэл тухай энэ хэлэ. Арба гаран жэлдэ үхэр адуулжа нүхэр Егоров нилээд шалабартай болоо. Мүнөө тэрэ комсомол-залуушуулай хүнэй-товарна фермын үхэр

Шэнэ хуулийн проектые республикын ажалшад найшаана

Ажал хэхэ эрхээ хүн бүхэн эдлэхэ ёһотой

«Ажал гэшэ хүнийе шэмэглэдэг» гэжэ арад зон тон зүб хэлсэдэг. Нээрээшье, үнэн сэхээр ажаллажа байдаг хүнэй наана сэдхэлшын байхан байха ёһотой. Ажалһаа хулжаад, ондоо хүнүүдэй хүзүүн дээрэ ажамирдажа ябаһан этэгээдүүд хүнүүдые хайшан гээд лэ мэхэлжэ, хуурахамни ааб гэжэ ханажа ябаханаа, хури-саха атаархаһаа бэшэ ондоо тинмэ ямар бодолтой байха гэшэб!

Манай орон дотор хүнийе хүнэй мүлжэхэ, дарлаха ябадал огтолгон үгы болгогдонхой. Советскэ Конституциин ёһоор, ажал хэхэ эрхэ хүн бүхэндэ олгогдоо. Тийбэшье, адаглажа ябаханда, ажалша олон мянган зоной дунда ажал хүдэлмэринөө залуураад зайгуултажа ябаха, зарим хүнүүд бии байдаг. Тэднээр тингээр ябатараа хулгай худал хэдэг, заримдаа хомор эд бараануудые магазинһаа худалдажа абаад, дэлгүүр дээрэ бураггүй үнэтэйгөөр худалдажа, мунгөөр карта наадажа, хүнүүдые хууран тоножо захалдаг гэшэ. Иймэ хүнүүд зондоо шоо үзэгдэжэ, шобто харагдадаг.

Би «Механлит» заводто зургаа-

дахи жэлээ штамповщигоор хүдэлжэ байнаб. Үнэн сэхээр ажал хэхэ ябаханда али ехын жаргал гэшэб! Урагшаа эрмэлзэлгэтэй, үнэн сэхэ, ажалша бэрхэ хүнүүдэй эрдэм мэргэжэлэ саг үргэлжэ дээшлүүлжэ, юрын хүдэлмэришэн ябаһан аад, хэдхэн жэлэй үнгэрөөд байхада инженер, техникүүд боложо байхадань, харин хойрог залуу зарим нэгэн уруугаа орожо, архи тамхи намнаад, нэтэр нэтэрээр ажалһаа гаргуулдаг, тингээд эхэ эсэгынгээ гү, али аха дүүнэрэйнгээ хүзүүн дээрэ хэдэн нара соо хүдэлмэригүүгөөр зайгуултажа ябадаг байна.

Манай советскэ гүрэндэ—жаргалай орондо ажаһуужа байгаад, үнэн сэхээр ажаллаха дурагүй байха гэшэ тоншы таарахагүй, нэхэлгүй ябадал болоно.

Олонитэдэ харша, хүнэй хүзүүн дээрэ ажамирдаг хүнүүдтэй тэмсэхэ тухай хуулийн проектые би найшааха байна. Тимэ залуу зайран хүнүүдтэ хуулийн ёһоор эрмэ амсуулаха, сүлэхэ, тингэжэ заһаха, залуулаха хэрэгтэй.

А. Ф. Иконников.

Бултадаа дэмжэбэ

Хорин леспрохозой заһабарин механическа мастерской кол-лективэй суглаан наахан Хори тохондо боложо, «Олонитэдэ харша, бусадтай хүзүүн дээрэ амидаргашадтай шайгаар тэмсэхэ тухай хуулийн» проектые зүбшэн хэлсээ. Суглаанда 50 шахуу хүн хабаадаа.

Леспрохозой парторганизациин секретарь нүхэр Ж. Дамбаев шэнэ хуулийн проектые сугларгашадта уншажа үгөө.

РСФСР-эй Верховно Советдэй хуули гаргалгын наамжа дурадхалнуудые оруулдаг комисси нимэ шэнэ хуули гаргаха тухай тон зүб наамжа оруулба—гэжэ түрүүлэн үгэ хэлһэн дархан нүхэр Семенов мэдүүлбэ.—Хаанашье хүдэлдэггүй, бусадтай хүзүүн дээрэ бууддаг этэгээдүүд үшөөл бии гэшэ. Тэднээр ажалшадта һамар, үрэ жэмс гэжэ мэтэ үнэтэй сэнгээр худалдажа, амидаран бууддаг байна. Олонитэдэ

дэ харша нимэ этэгээдүүдтэй шайга тэмсэл хэхээр болоо.

—Шэнэ хуулийн проектые түргэнөөр хусдэ оруулха хэрэгтэй гэжэ мэдүүлбэл, бүхы нүхэдэйнгөө нанал бодол элишэлнэб гэжэ тоолохо байнаб.—гэжэ слесарь нүхэр Черных хэлэ.—Би хүдэлмэришэн хүм. Ажал хэхэ шадаха зарим хүнүүдэй дэлгүүр дээрүү, магазин соогуур зайгуултажа ябахы харахамнишье эшхэбтэр байдаг.

Шэнэ хуулийн проект ехэ найшаалтай байна. Бусадтай хүзүүн дээрэ бууддаг манай общество хойшлонгүй сүлөөрхэ ёһотой.

Бусад үгэ хэлэгшэд шэнэ хуулийн проектые бултадаа ехээр найшаагаа.

Хуулийн проектые түргэнөөр хусдэнь оруулха гайһан тогтоол суглаанда хабаадагшад баталан абаа.

К. Турков.

Олонитэдэ харша этэгээдүүдтэй тэмсэл шангадхаха

Олонитэдэ харша, бусадтай хүзүүн дээрэ амидаргашадтай шайга тэмсэл хэдэг болохо тухай хуулийн» проектые манай «Механлит» заводой механическа цехын хүдэлмэришэд зүбшэн хэлсээд нэгэн наналтайгаар найшаан дэмжэбэ.

Манай дунда юушье хэнгүй, аралжаа наймаа хээд, хүн зониние хонжохо амидардаг зарим этэгээдүүд бии. Иймэ ушар манай Улан-Удэ городтошье үзэгдэдэг гэшэ. «Узбэр муу бэтэйб» гайһан хэбэртэй шалтаг бариад, зарим нюур

нэхэлгүй хүнүүдэй гуйраншалжашье ябадаг ушар үзэгдэдэг.

Би, манай заводто хүдэлмэришэд эхнэр С. Гэгшин ажалдаа үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хандагшын мэдэлдэб, тээд хани нүхэрн ажал хүдэлмэрэе хаяжа, архи тамхинда орошоод, минн зайгуултажа байдаг.

Хэрбээ саашадаа эдэ хүнүүдэй гэмээ мэдэржэ заһараагүй наань, ондоо тээшын сүлжээ, ажал хүдэлмэри хэлгүүлхэ шухала.

А. М. Алексеев, «Механлит» заводой агитатор.

Үхэршэн Егоровой дүршэл тухай

адуулжа байнхай. Владимир Николаевич өөрөө нигэжэ хөөрэдэг.

—Үхэршэн гэшэ үнээды туужа бэлшээрлэ гаргаад лэ, дуран соогоо дууража һуугаад, үдэрые үнгэрэдэг юм гэжэ наанадг нэм. Юрэдөө үнээдэй тоо толгой хүсэл байлгабал уялгамни дүррээ гэжэ шье наанадг байһан хүм. Өөрөө үхэршэн болохоодо, олоол буруу болдоһоо ойлгооб. Урдань манай колхозой мал ажал ашаг шэмэ багатай, нотагай жэжэ үүлтэрэй үнээд лэ олон байгаа бэлэй. Тинхэдэ колхозойнгоо центртэ дүтэ байһан нугануудаар, ойн соорхой, тарья талханай һуураар үнээдэ адуулханаа бэшэ аргагүй байгаа. Кукуруза болон бэшэ шэмэтэй тэжээл таригдадаггүй нэн. Зундаа бэлшээрэ ямаршье хараа түсбүггүйгөөр хэрэгдэдэг, малда гшхүүдлэг бэлэйбди. Үбэлдөө, хабартаа үхэр мал ехээр турадаг байгаа. Сэхынь хэлэхэд, ехэ бэрхшээлтэй үелэ үхэршэн болоһон байгаа. Хэдэн жэлэй туршада хүдэлхдөө зунай сагта үнээд наранай гэрэл сээр агаар хоёрто бөө тэнижэ, шэмэтэй ногоо эдээд байхадаа хүдэржэдэг, һу ехэтэй болодог, сула тугал гаргалдаг байһынь ойлгоо нэм. Зундаа гансал хээрн ногоо эднэн үнээн үшөөл һу багатай байдаг.

1953 оной сентябрыда КПСС-эй ЦК-гэй Пленум боложо, хүдөө ажахын бүхы халбаринуудые эрд хүжөөхэ тушаа дэлгэрэнгэ шийдхэбэринуудые абаа бэлэй. Тэрэнэй һүүлээр урма зориг нэмэнхэй, хүсэтэйгөөр хүдэлжэ ороо нэм. Тон тү-

рүүн, үхэр адуулха гуримаа мэдэхэ хэрэгтэй байгаа. Зунай нарай ногоон хадаа үнээдэй махабадада хэрэгтэй витаминуудаар болон тэжээлтэ бусад зүйлүүдээр баян байһанинь элитэ. Үнээды һу оруулхын түлөө бэлшээрине участогууд болгон хубаарилаад, ээлжлүүлэн адуулдаг болоо бэлэй. Үнээды тусхай сагуудта бэлшээдэг, наалгада абаашадг гуригтайбди. Нүүлэй жэлүүдтэ кукурузын силос, концентрат болон минеральна тэжээлүүд жэлэй дүрбэн сагта тайналдуулангуй үнээдтэ эдүүлэгдэдэг болоо. Тугал, буруун, бэшэнь мал зундаа таргалаад байхадаа үбэл, хабарай хасуу ханада муудадаггүй юм. Тарган мал үбэдхэ, үлбэрлэхшьегүй байдаг.

«Авангард» колхоз зунай сагта үбнэ хураалгада онсо анхрал табидог. Бүхы колхозинууд энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байна.

Энлэхид 196 үнээдэй багтахы найн байра бариха эхилэнхэй. Тэндэ ажал хүдэлмэринь оньхожоруулагдаха.

Колхозой центртэ 12 километртэ байдаг Саган Түбөө гэжэ газарта, нарһан тужын хаяда, үнээдэй зулаланай байра оршоно. Тэндэ Владимир Николаевич өөрынөө туһалагша Юрий Бурковтай 180 толгой үнээды адуулдаг.

Урда жэлүүдтэ үнээн бүринөө 5—6 килограммнаа дээшэ һун гардаггүй байгаа нэн. Юундэб гэхэд, үнээдэ зоргондон бэлшээдэг

Агууехэ Октябрийн 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

Түрүүшүүлэй тоо улам олошорно

Паровозо-вагонно заводой олон мянган хүдэлмэришэд Октябрийн һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгатаа үлүүлэн дүүргэхын тула социалистическэ мурьсөөнэй эршыс улам шангадхажа байна.

Хоёрдохи кварталынгаа түсбэе амжалтатгаар дүүргэнэй түлөө заводой коллектив Улан-Удын горсоветдэй, КПСС-эй горкомой дамжуулгын Улаан туг абаа нэн. Тэрэ гэхээр хоёр нара шахуу болобо. Энэ үе соо заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэришэд туйлаһан амжалтатаа улам арьбадхаа.

Цехүүдэй хүдэлмэришэд өөһэд хоорондоо мурьсэн, ажалынгаа бүтээсы эрд дээшлүүлхэ гэжэ оролдоно. Июль нарада паровозууд, вагонуудые заһабарилха түсбэ амжалтатгаар дүүргэдэг. Мүн августдашье урдыңһаа дутуугүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Шудхаалаа хэдэг цехүүдэй дундаһаа эд хайлуулагшад амжалтатгаар хүдэлмэрилнэ. Эд шудхагшад нара бүри хэдэн тоно эд түсбөөг гадуур хайлуулдаг болонохй. Тэрэшлэн шэрэм шудхагшад июль нарада 124 тоно шэрэм түсбөөг гадуур хайлуулһан наа, августда бүри ехэ амжалта туйлаханы.

Ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг түрүүшүүлэй тоо цех бүхэндэ улам олошорно. Мүнөө 1500 шахуу хүн жэлэйнгээ даабари-түсбүүдые дүүргэнхэй. Тэдэнэй дунда модшо дархан Цырендоржиев, токарь Мурсын, слесарь Поздеев болон бусад бии.

С. Черненко.

Уялгата дүүргэхын түлөө тэмсэнэ

Дээдэ Онгостойдохы хирпинсын заводлоо ашагтай «самосвал» машинанууд хубарилдан, барилгын организацинуудта хирпинсэ абаашажа байдаг. Энэ заводой хүдэлмэришэд республикынгаа түб хотын барилгы хирпинсээр хангаха уялга абаһан юм. Тэднээр Октябрийн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мурьсөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, жэлэйнгээ түсбөөг гадуур 2 миллион хирпинсэ барилгашадта үгэхын түлөө мүнөө шангаар тэмсэнэ.

Жэлэй эхнээ хойшо хирпинсын заводой коллектив 2 миллион үлүүтэй хирпинсэ, 1,5 миллион шлакоблок гаргада байна. Август нарын 23-да тэднээр 8 нарынгаа түсбэе болзорһоон урид дүүргэд, сентябрийн түсбөөр хүдэлмэрилжэ эхилэнхэй.

Заводой хүдэлмэришэд һүүлэй үелэ машина зэмсгүүдлэ бүтээжэ ехэтэйгээр ашаглахын тула зохио хэмжээнүүдые абажа байна. Уралан нарижуулаха хэдэн үнэтэ дурадхалуудые үйлдэбэридөө нэбтэрүүлэн, шабар худхадаг ба хирпинсэ сохидог түхээрлэгнүүдэй бүтээсы нилээд дээшлүүлнэ. Хирпинсэ сохидог цехын хүдэлмэришэд мурьсөөндэ түрүүлжэ абана. Нүхэд Угловская, Мусиенко болон бусад халаан бүхэнэйнгөө нормые хоёр дахин шахуу дүүргэжэ, бусадта ажалай жэшээ харуулна.

М. Кандабаев.

Түрэл орон доторнай

Москва, Свердловской талмай.

ТАСС-эй фотохронио.

Улам ехээр хартаабха абадаг болохын түлөө

Саашадаа хартаабха улам ехээр абадаг болохо, мүн тэрэниие зүбөөр малда эдүүлхэ тухай асуудалда зориулагдан энэ зүблөөндэ Россияка Федерациин хүдөө ажахын түрүүшүүд, хүдөө ажахын органоудай хүдэлмэришэд хабаадаа.

РСФСР-эй хүдөө ажахын министр нүхэр Бенедиктов элидхэл хээ. Хартаабха ехээр хураажа абаха, тэрэниие найнаар хадаглаха хэрэгтэ мүнөө жэлдэ парти, правительствомнай онсо ехэ анхрал хандуулна гэжэ министр хэлбэ.

1953 онойхидо орходоо колхозууд энэ жэлдэ 23 процентээр ехэ хартаабха тариһан, харин совхозууд хартаабха таридаг талмайгаа 3 дахин үргэхдхэн байна гэжэ нүхэр Бенедиктов мэдүүлбэ. Тинхэдэ колхоз, совхозууд парти, правительствын хэмжээ абаһанын ашаар хартаабһаа ехэ олзо доход оруулдаг болоо. Жэшээнь, 1956 олоо Россияка Федерациин колхозууд хартаабһын бэлдэхэлэй, мүн худалдан абаглын сэнгэй дээшлүүлэгдэнхэй ашаар хахад миллиард шахуу түхэнгэ олзо нэмжэ орууһан байха юм. Гэбэшье, колхоз, совхозууд эдөө хоолой, мүн техиническэ энэ шухала культурыс үшөөл багаар таридаг.

Тимэһээ 1958, мүн саашанхи онуудта илангаа ороной дундахи, хойто болон баруун хойто нотагуудта хартаабха ехээр таридаг болохо ёһотой. Ушарын, эдэ нотагуудта эгээл олон городууд, промышленностьо хүдэлдэг зон бии юм.

Москвагай, Ленинградай областынууд гол түлэб совхозуудта хартаабха ехээр ур-

гуулдаг болоһонтойгоо ашаа ондоо тээһэ хартаабха асар хаа болохо гэжэ шийдхэ энэнь ехэ һайн гэшэ гээ элидхэлшэ хэлэ.

Агротехнически дээшлүүлнэй, үтэгжүүлгэ зүбөөр хэрэглэнхэй ашаар республика дотор нэгэ хоёр жэлэй туршада гектарһаа дунда ээргээр 12 центнерһээ бага бэшэ хартаабха, бүхы дээрээ 45 миллион тоно хартаабха хурааха арбодомжо бии гэжэ элидхэлшэ хэлбэ. Мүнөөшье гектарһаа жэл бүри 180—200, мүн энээһээ ехэшье центнер хартаабха колхоз, совхозууд бии байна. Иймэ хэмжээнэй хартаабха колхоз, совхоз бүхэ абаха аргатай.

Түрүү колхозуудай, совхозуудай болон МТС-үүдэй тэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд, агрономууд, хүдөө ажахын областной управлениинүүдэй на чалынгууд зүблөөн дээрэ үнээдэ. Мүнөө жэлдэ хартаабһаа найнаар ургаа гэжэ тэднээр хөөрбэ. Мүн хартаабха ехээр абаха талаар дүй дүршэлэ тэднээр андалдан абаалса.

Хартаабха ургуулха хүдэлмэрини оньхожоруулха шухала гэжэ зүблөөндэ хабааһан олон хүнүүд хэлэд, хартаабха харуулаһаа хэрэглэгдэдэг зарим машинануудай шанарын ехэ муу гэжэ мэдүүлбэ. Хартаабха таридаг машинанууд ябахандаа олон хартаабха гэдэг, тимэһээ гектарта хэмжүүрһээ үсөөн хартаабһаа һуулгадаг байха юм.

Гутахалла наанадг хартаабһыс силостэ дарабал байха гэжэ профессор А. И. Лорх хэлэ.

Зүблөөн дээрэ олон үнэт дүрдалнууд оруулдаг Эдэниин министрство харажэ үзөөд, һайнуудын саашаа нэбтэрүүлхэ.

(ТАСС).

Львовская область. Сокальская районий Коневой нэрэмжэтэ колхоз һу наагаар район соогоо нагдлахы һуури эзэлэ. Мүнөө колхоз адууһын газарта зунан гектар бүридэ 166 центнер һу наагаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Коневой нэрэмжэтэ колхозой үнээдэй зундаа байдаг таар.

ТАСС-эй фотохронио.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарнаа) Кабанский аймаг «Коммунизм» колхозой гахайшан А. П. Бунцова. Мухарша-
ев аймаг «Улаан-Шулуутай» колхозой хонишон Сандак Цыбиков. Бичурын аймаг «Ждановай» нэрэмжэт колхозой
машин Цыпила Шодова.

Хүдөө ажахын бүхэсуюзна выставкэдэ хабаадагшад

Хүдөө ажахын бүхэсуюзна выставкэдэ хабаадагшад хүдээ эрхэ республик аймаг олон тоото түүшүүл, МТС-үүд болон колхозууд олоо.

1957 оной выставкэдэ хамтадаа 691 хабаадагшадые выставкын «Главна» комитет баталаа. Тэрэ тоодо Байкал-Кударин, Кударин ба Түнхэнэй аймагуудые, Кабанский, Тимонинский, Хамни-Гадан, Түнхэнэй ба Хэрэнэй МТС-үүд, 32 колхозые, агай совхозые, зооветеринар туйла-туршалтын ажахы, Түнхэнэй сомоной Соведые, тракторна бригадуудай болон таран ажалай бригадуудай 87 бригады, 46 комбайны, 114 тракторы, 14 наалшаны, 42 хонишоны выставкэдэ хабаадагшад баталаа юм.

Түнхэнэй аймаг-аа эгээл олон хабаадагшад бии. Тус аймагтаа 297 хүн выставкэдэ хабаадана. Мүн Кабанский, Байкал-Кударин, Сэлэнгын, Эдэн аймагуудтаа олон хабаадагшад бии. Зүгээр Иволгин аймагтаа оройдоо 2, Тарбагатайн аймагтаа 4 хабаадагшад бии. Түнхэнэй 1957 оной ВСХВ-дэ Юрдууны, Кяхтын, Торин, Закаменай ба Курумканай аймагуудай хүтэлбэрлэлтэ нэгэмышэ оложо зуршалаагүй байнаар. ВСХВ-дэ хабаа-

дагшад баталагда-
хан Түнхэнэй аймаг-
уудын жэлдэ гектар бүри-
дэ эргээр 15,3 цент-
нер шэнисын урга-
са абаа, тинхэдэ
эдлүүрин газарай
100 гектар бүридэ
0,51 центнер нооно
абаа юм. Тус айма-
гай гүйсэдкомой тү-
рүүлэгшэ нүхэр До-
мышев Н. А., пар-
тийн райкомой нэ-
гэдхи секретарь нү-
хэр Зонхоев Б. Ф.
выставкэдэ хабаа-
дагшад баталаг-
данхай. Мүн тин-
хэдэ, гектар бүри-
дэ 20,4 центнер шэни-
сын ургаца туйла-
хан Түнхэнэй сомо-
ной Совет, тэрэнэй
түрүүлэгшэ нүхэр
Домышев В. М. вы-
ставкэдэ хабаада-
гшад бии.

Республикын тү-
рүү Түнхэнэй МТС
1957 оной выстав-
кэдэ үргэнөөр ха-
руулагдаху юм. Аг-
ротехникын зааба-
нургаалые зүбөөр
сахижа, МТС-эй ме-
ханизаторнууд кол-
хознигуудтаа хамта
4408 гектар тар-
яалангай гектар
бүри-дэ 17,8 цент-
нер шэнисын урга-
са абаан байна. А-
мжалта туйла-
нгатаа түлөө тус
МТС-эй директор
И. Л. Петров, глав-
на агроном И. Н.
Луканцев, гектар
бүри-дэ 17,7 цент-
нер шэнисын абаан
тракторна брига-
дын бригадир Сор-
ковиков Г. И., гек-
тар бүри-дэ 20,1
центнер шэнисын
абаан бригадир
Ц. З. Тахалов, ком-
байнер Бутаков
Н. Д. гэшэд вы-
ставкэдэ хабаада-
гшад бии.

шадар баталагдаа.
Мүн аймаг олон
тоото колхознигууд,
механизаторнууд
выставкэдэ хабаа-
дагшад бии.

Мүн тинхэдэ, вы-
ставкэдэ үргэнөөр ха-
руулагдаху туйла-
нгатаа Түнхэнэй
Сэлэнгын аймаг
Карл Марксын нэ-
рэмжэт колхоз ба-
талагдаа. Тус кол-
хоз эдлүүрин газ-
арай 100 гектар
бүридэ 246 кило-
грамм нооно абаа,
22059 толгой хонид-
хоо тус бүри-дэ 3,1
килограмм нооно
хайшалаа. Мал
ажал хүгжөөх тал-
лаар эхэ амжалта
туйла-нгатаа тү-
лөө тус колхозой
түрүүлэгшэ нүхэр
Банкеев Ж. Б., зоо-
техник нүхэр Соко-
лов Б. Д., үнэн бү-
ри-дэ 3365 литр
наахан наалшан
нүхэр Жалсанова,
650 толгой хониды
тус бүри-дэ 4,1
килограмм нооно
хайшалан хонишон
нүхэр Доржиев вы-
ставкэдэ хабаада-
гшад бии.

Орооно таряанай
баян ургаца туйла-
хан Түнхэнэй айма-
гай Хрущевой нэ-
рэмжэт колхоз, хо-
нин ажалы, гахай
үсхэбэрилгэе хүг-
жөөнэйнгөө түлөө
Мухаршээрэй ай-
маг «Искра», Ка-
банский аймагай
«Коммунизм» кол-
хозууд, колхозой, тү-
рүүлэгшэ выставкэ-
дэ хабаадагшад
мүн баталагдаа.

Иволгин аймаг
Булганин нэрэм-
жэт колхозой суута
садовод Григорий
Тимофеевич Поп-
ков, тус аймаг

«Коммунизм» кол-
хозой ороодой бри-
гдын звеньевой Ци-
ренжап Санжиевна
Пурбуева гэшэд
выставкэдэ хабаа-
дагшад бии.

Мүн Бурят-Мон-
голой зооветерина-
р туйла-нгатаа
туршалтын ажахы
выставкэдэ хабаа-
дагшад бии. Тус
ажахы үнэрлэн
жэлдэ үнэн бүри-
дэ 4787 литр
нааган юм. Энэ ажа-
хын директор нү-
хэр Коркин М. Н.,
үнэн бүри-дэ 5060
литр нааган тү-
рүү наалшан
Анисья Егоровна
Петрова гэшэд вы-
ставкэдэ хабаада-
гшад бии. Мүнөө
тус ажахы
долоо нарын турша
соо үнэн бүри-дэ
дунда эргээр 3147
литр нааган
байна.

Мүнөө 1958 оной
Хүдөө ажахын бүхэ-
суюзна выставкэдэ
хабаадагшад хүдээ
эрхэ олохын түлөө
социалистическэ му-
рысөөн республикын
хүдөө ажахын хүд-
эл мэр илгээхэд
дунда бүри үргэнөөр
дэлгэржэ байна.
ВСХВ-тэй Главна
комитетэй шиндэ-
бэрин ёһоор 1958
оной выставкэдэ ха-
баадагшад батала-
гдаху туйла-
нгатаа ажахын түрүүлэг-
шэ: ехэнхидэ на-
лшадые, хонишо-
ды шэлэжэ олохын
тула аймагуудай
хүдэлбэрлэлтэд
оролдохо ёһотой.

М. Нечаева,
БМАССР-эй
Министруудай
Соведэй дэргэдхи
ВСХВ-дэ бэлдэхэй
секторэй начальни-
к.

Хүншэг талханай хүлтэй болоогүйдэнб..

Пекарине даагша Мария Агеева Харпукова хэнэйшөө хахир сарьяа хашхараа дуудлаба:

—Талха асараа! Түшаажа абаг-
ты! Мэшээгүүд соо хүнэй нударга-
лиг монсо-сонсо талханай бин хэ-
бэртэй байгаагышэ наань, потреб-
союзай, сельпогой «ноёдой» энэ мэ-
тын ушаралые тоологгүй томоо-
тойнөө мэдэлэг тула, үгэ дуугүйгөөр
өөртөө түшаажа абаа. Зүгөөр, энэ
талхые эдэн болгохын түлөө хилээ-
мэ болгоошод адатгаал алхаар бу-
талдаг байгаа ёһотой. Үдэр, хүни-
нууд үнгэрэн байба. Аймагай по-
требсоюзна асарагдан мэшээ-
гүүд сооноо хүнэй толгойн шэнээн
монсогор талханууд гараад, муха-
рилдаг болонхой. Олоол барагхан
балтаар бала наашаагүй наа, «хо-
ёр шэхэнхэ хойшо гаража, хоол бо-
лохонь бэрхэтэй...» Толгойлиг тал-
ханууднаа гадна, үшөө табан бэрхэ-
шээл тэрэ пекаринда тохёолдоо:
түлээ хахалха хүн үгэ; зуугаад ал-
хам зайтай худалгаа хоёр хүнгөөр
унааа эежэ сагаа барадаг, хандар-
хай нагуур соогурнь улан мэ-
шээгэй уялаа ходооро гарашаад;
хиринисэ байхалха хойшо маг-
туулан манган гэшын пещенгын
уааа унаар хаядаг; худэллэг хүнүү-
дэй хүлэе салын саг болгон соо-
го үгтэдэггүй байна. Нударгалыг,
толгойлиг талханууд ямар янзын
хилээмэн бололтой гэжэ мэдэхээр

бээ. Шабар гэхээр шахуу шал түү-
хэй хилээмэн тухайда аймагай цент-
рын зарим ажалшад гомодол
оруулхадань:

—Үгэбэл—абагы, үлдэбэл—га-
рагты!—гэжэ мүнөөхи «ноёд» мун-
дуу шэрүүнээр хараажархидат. Бү-
ри үнхэн олон янзын хилээмэ юун-
дэ баринагуйтэ гэхэдэ:

—Пекарин шэнэ гэртээ орохо.
Слоол тинхэдэ сайкада садахат, ба-
тон баража ядахат,—гэһэн, найр-
хуу харюу үгэдэг бэлэй. Пекарин-
шые орохо гэртээ оробо. Тээд хоёр
«ноёдой» хуушан янзаараа байһан
тулада хубилалта юрэдөө болоо-
гүй. Мүнөөдэр Мария Агеевнагай
талха түшаажа абахаа ерэхэдэнь,
хүдэр багжагар хүнэй сээжын шэ-
нээн талханууд тэбхылдэжэ, бүхы
мэшээгэ бэдээ няхаа олол туйлад.
Алха балтаар арайшые буталхаар
бэш... Уранзохёолшо Хоца Намса-
раевай «Тахуунай» гэжэ үлгэр ун-
шан байхат. Тэрэн соохи Табхар
харахан Тахуунай «хүншэг шү-
лэ» гарганах ухатай юмэ боло-
но бэшэ хаяа?

Эдэн сельпогой түрүүлэгшэ Мо-
розовой талалга соохи налалынуд
дээрүү хүнэй сээжын шэнээн тал-
хануудые жэртээр үлүүлгэдэ, айм-
потребсоюзай ахалагша Бернаевые
уржиа асараад, эдэ бүтэлье Та-
хуунайда харуулбал, юун гэхэ
нааб?!

Н. Александров.

Хотон соохи хоохон байшан

Борьёгой талые үгсэжэ, «Эр-
дэм» колхозой центр хүрэхэдэмнэ,
үндэр томо байшангуудай сонхо-
нууд намарай наранай туяандаа
ялабхижа байба. Зүгөөр, зүүгээрхи
үйлсын захала дүтхэн, ута унка-
гар байшангай хаалтатой сонхо-
нуудта туяа тудангүй, уула урга-
хан хана болон хушалгынь халта
мүлтэ харуула. Хажуудан хаби
хүрэхэдэ, «Амбулатори» гэхэн тар-
шаг үүдэн дээрэн үлгөөтэй бай-
лоо.

Энэ байшан эдлэн хуужа, элүү-
рые сахижа, эм дом үгэхэ ёһотой
фельдшер Вагидева августын
эхинхэ хойшо ажаллажа ороһон

аад, найманай үдэр аймагай центр
ошоһоор бусаагүй. Эгээ эдэ үдэр-
нүүдтэ эмшэ фельдшерээ хүлэһэн
хүнүүд олон. Түргэн үбшэнэй хүр-
бэл, аяар дүшэн километрын
хараанда аймагай больница худар
гү, али хордөө километртэ байдаг
Борьёгой больница руу телефоно-
дохо баатай болоно. Л. гэдэг эх-
нэрые аймагай больница абааша-
жа ябатар, харгыдаа түрэн
байна.

Эдэн аймагай элүүрые хамгаал-
ха талгай түшаалтада энэ бэ-
шгемыни эльгэхыетнай гуйнаб.

Д. Цыремпилов.

„Бүхы юумэниинь задагай зайдан“

Ново-Селенгинск тосхондохид эдэе
хоолой комбинат хангалтагүйгөөр
хүдэлмэрилнэ. Бүхы юумэниинь э-
хи гуригмүй, хашаагайнь үдэн с-
лээтэй байдаг. Шэлүүдэ, банка бо-
лон амбаранууд газраа хэбтэнэ г-
нэн бэшгэ манай газетэдэ толило-
доо нэн.

Тэрэн соо хэлэгдэн баримта-
нууд булта зүб байба. Комбинатай
хүдэлмэринэ найжаруулын тула
зохиго хэмжээнүүд абтаа. «Комби-
натад материално-техническэ база
хангаха ба шасаргана. бэлдэхэ,
буйлуулха» асуудалаар тусхай зүб-
лөөн болоо. Комбинатад архин-
цех эхэ болгохо гэхэн шиндхэбэ-
ринэ

гартагдаа. Мүнөө эндэ шухала хэр-
эгсэлүүд абтажа байна. Мини-
стерствын үйлбэрин талгай на-
чальник нүхэр Макуринда, тус ком-
бинатай шэнэ директор нүхэр Очир-
овто бэлэн продукция склад ба-
тарха проект болон сметэ табихынь
даалгагдаа.

Комбинатай мүнгэ зөөрин шал-
галта хэхиин тула Министерствын
ревизор-бухгалтер нүхэр Ангадаев
эльгээгдэ. Мүнөө энэ комбинатай
директорээр нүхэр Очиров томилго-
доо гэжэ манай редакцида
БМАССР-эй Эдэе хоолой зүйлнүү-
дэй промышленностин министр нү-
хэр Власов мэдээсэбэ.

АХАЙШАН ЭХЭНЭРЭЙ ОМОГОРХОЛ

Иволгин хубаг унаар халишан-
тэрэнэй «Хойто бэдэн» гол-
ор сагаан байшан гэрнүүд жэ-
гэһэн. Унтай хубагай нэгэ
шынэ зушан, эхэ багагүй га-
н бэлхэнэ, зариманин намат
соо хэбтэжэ налайна.

—Тарган лэ гахайнууд байна
а. Таргаландаа голнидошоо,
дунг бардамууд, нунажа аг-
сар бээ татанал,—гэжэ хөөрл-
дөө бидэнэршые гахайн фермэдэ
элжэ эрбэдн. Байрын захар
айнууд ябана, нэгэ нохой хуса-
н гэжэ ёһо тэдэдэ хусана
бэртэй. Байшангай дэргэдхи
айнууд соо байлал гахайнууд: за-
риманин амаржа унтанашы хэ-
рэг, нүгөөдэ зариманин зан
арингаа аашаар хоншоороо га-
р дэхэд лэ, эдэлэхышэ дургай
лэ, сүлөөгүйхэн гүйлдэнэ. Нёдон
айн поршоонхонуд илангаяа
аа нууригуй; гүйлдэжэ ябаһаар
гахайнуудай хүл мургээрхинэ,
хэдэн тэдэн уур сухал боло-
ло, иланханаар тоомогүйшүүлэе
сархалхана. Мүн тингэлээршые
соо гангинаан, «бархираан»
бэртэнэ.

Тээ ойро тойрон хүн гэжэ бай-
нэ. Хүнүүдын хаанаб? гэ-
жэ аашаа, хорбогынь тойрожо,
тээ үдэ оложо, байшан руу оро-
лго, гэр соо сагаан тоохон муш-
ураа, харагдаха юумэн үгы.
Түнхэнэ, таршганаан: тээрмэ
дэжэ байба. Тээрмын хажууда
а сагаан болоһон хоёр эхэнэр
халхана, нэгнэ татагдаһан
халхана мээшээг соо хэнэ, нүгөө-

дэнэ тээрмэ ябуулна. Энэнь тээрмэ-
шые бэшэ, харин талха минн лэ
булалаад, хэршээд хаядаг юумэн.
Тэдэнэй нэгэндэ ошожо «мэндэ
сайн» гэлсээд, хэрэг ажал тухай-
нь хөөрлөдөжэ танилсабабди.

Энэбхилхэн, марялхуушаг эх-
нэрын «Коминтерн» колхозой суу-
та гахайшан Цэбэг-Ханда Лубса-
нова байба.

—Танай фермын гахайнууд эхэ
тарганшые, поршоонхонудые бай-
ша ондо олоор абанашы байнат,
—гэжэ Цэбэг-Ханда хандахадан,
нэгэ бага юураа барагад гүүлэд:
—Үгы, юрөөдэ хэн мэдбэ... тарган

гүлдэгэрнууд агшал даа,—гэжэ ха-
рюусаба.

—Та өөрөө хэды эхэ гахайнаан,
хэды поршоонхо энэ жэлдэ абаба-
та—гэһэн асуудалад Цэбэг-Ханда
ниггэжэ харюу үгэбэ:—Би 10 эхэ
эхэ гахайтайб. Тэдэнхэ байгша
ондо 149 поршоонхо абааб.

Түсэбэйнгөө ёһоор Цэбэг-Ханда
гахай бүри-дэ 12 гэхэ гү, али хам-
та 120 поршоонхо абаха байһан
юм.

—Хайшан гэжэ энэ жэл олон
поршоонхо абаад байнат гэхэдэ,
Цэбэг-Ханда—юу хэлэнэ гэшээбтэ,
ноябрь, декабрийн поршоонхо-
нууд тэрэ үгээршэ жэлдэ тоолог-
доол, тингэгүй наа үшөө олон бай-
ха нэн,—гэжэ энэбхилнэ.

—Харана гүт, тэрэ тэрэ гү-
лин шара хилгана ногоон соо,
Иволгин хубагай наада эрьсэд га-
хайнууд бэлхэжэ ябана. Тэдэн
соохи эхэ гахайнуудын минн,—
гэжэ Цэбэг-Ханда гараараа зааж
харуулба. Тинхэдэн гэнэ «Ай, ту-
гаар минн тэрэгүүр ябажа ерэхэдэ,
харгын хоёр тээ гонзогор томо
бэстэй гахайнууд аржылдажа хэб-
тэ нэмнай,—гэжэ ухаандан ороод-
хибо.

—Гахайнуудыш үдэр бүри хээрэ
абаашажа сэнгүүлхэдэ, илангаяа,
халуун үдэрнүүдэ тиирүүлхэдэ, эхэ
найн бушу даа. Мүнөө тэрэ бэлхэ-
жэ ябагшадшын набаһатай үрмэ-
дэнь эднэжэ, налайжа байна,—гэжэ
Цэбэг-Ханда үдлөө саашалжа яба-
хан наран тээшэ шагаан нагад хөө-
рэнэ.

—Маа, о, Маа, тэрэхэн мээшээ-
тэй ячменингэе гурил абаашажа,

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

20 бүлэ гэр барижа оробо

Утаата Далахайн сомоной «Бай-
кал» колхоз Закаменай аймаг соо-
го мал ажал эхэтэй колхозуудай
нэгэн юм. Нүүлэй жэлнүүдтэ энэ
колхозой адуу малайнь тоо оло-
шоржо, малһаа абтадаг ашаг шэ-
мэнь улам дээшлэжэ байна. Адуу-
на малаа дулаан байраар гүйсэд
хангаха хэрэгтэ анхалар хээр таб-
идаг болоо. Нёдондо жэл 100 толгой
эбэртэ бодо малай багтаха, дүүжэн
харгытай нэгэ дал барижа, ашаг-
лалгада оруулаа нэн. Малшадай
байха 4 гэр баригдан, хэдэн бай-
ранууд хельбэн заагдан байгаа.

Үнэгэршэ үбэл энэ колхозойхид
барилга хэхэ тусхай түсэб табияд,
барилгын модо хээр бэлдэхэн
юм. Хабартаа 100—100 толгой мал-
тай наалин хоёр гүүртэн зунай шэ-
нэ байрануудые Сайхан нутагта
бариа бэлэй. Наалин 100 толгой
малай байха нэгэ шэнэ найн дал,
малшад байха табан шэнэ бай-
шан, нэгэ култыбаза, нэгэ бани ба-
рижа дүүргэ. Үшөө зургаан авто-
машинны багтаха шэнэ гараж, та-
ряанай шэнэ склад, шэнэ сельмаг
бариа дүүргэхэ дүтлөө.

Колхозой барилгада хабаадаһан
залуушуул найнаар ажаллана.
Илангаяа Була-Цырен Доржиев,
Дагба Дылыков, Зыгба Гомбоев,
Тогтохо Гонжитов, Лайлаб Дар-
маев, коммунист Цыренжаб Пор-
хоев гэшэд үдэрнүүдөө нормые
үлүүлэн дүүргэдэг. Шэнэ барилга-
нуудта төссө, поол ба потологой
эхэ модон хэрэгтэй болоно. Барил-
гашадые нимэ юумэнүүдээр ханга-
хын тула колхозой модо хөрөөд-
лэг машиншан Бато-Цырен Бу-
даев, Хандажаб Дашев гэшэд
оролдог гарган ажаллана.

Мүн энэ колхозойхид нүүлэй жэл-
нүүдтэ өөһөдтөө шэнэ гэрнүүдые
олоор барина. Гансахан 1957 он
соо колхозой 20 гаран бүлэ айл-
нууд шэнэ гэрнүүдые бариа.

Ингэжэ энэ колхозой гэшүүд
нүүлэй үдэл шэнэ барилга эхээр
хэдэг болонхой.

Б. Ванчиков.

Өөһөдынгөө хүсөөр

Өөһөдынгөө хүсөөр гэр бариха
гэһэн Горький городской ажалшад
найшаалта үүсхэлье Улан-Удын
мелькомбинатайхид дэмжээд, эхэ-
хэн оролдсонойгоор ажаллажа
байна. 8 квартиратай нэгэ гэр ба-
ригдажа, июль нара соо ашаглал-
гада оруулагдаа нэн.

Орон дотороо гэр байра бүри
олоор бариха гэхэн КПСС-эй ЦК-
гэй, ССР Союзай Министруудэй
Соведэй тогтоолые дүүргэлтэ бол-
гон, мелькомбинатай барилгашад
октябрийн 20 болотор 8 квартиратай
үйшөө нэгэ гэр бариха уялга
абаад, тэрэнэ дүүргэхын түлөө
оролдожо байнхай.

Мүн Октябрская тосхондо ком-
бинатай хэдэн хүдэлмэриншэд өөр-
төө гэр барижа эхилэ.

Ц. Батуев.

дээш болгожо тушаагаа нэмди.
Үшөө сентябрь нарада тушаагдаха.
Шахамалуудые илангаяа найнаар
эдэлүүлэгшэбди.

—Би энэ зун июль нарада
Москва, Хүдөө ажахын бүхэсуюзна
выставкэдэ ошожо эрбэ. Баһал
тэндэш мантагар, мантагар гахай-
нууд хэбтэн даа. Тээд хайшан гэ-
жэ адуулбал, ямар байрада байл-
ганаб, яажэ эдэлүүлнэ гэжэ эхэ
нонхорхо. Бидэндэ дугуунууд
олон лэ байна даа. Саашада би-
дэшэ түрүүлгэй шэнгээр ажалла-
даг болохобди,—гэжэ Цэбэг-Ханда
бодолтоо болоно.

—Ай, байза тантай хөөрлөдөжэ
халашоод, поршоонхонуудаа марта-
жархихамни,—гэжэ насаа хараһаар
Цэбэг-Ханда хотон уруугаа гүйн
оробо. Хотон соо байһан саб сага-
хан поршоонхонуд буланда халаш-
даа сугларшоод хоршонолодожо
байба. Тингэлээр Цэбэг-Ханда пор-
шоонхонуудаа сээр агаарта сэнгэ-
хын гаргаба. Тэдэн бүхиднэн
шэнги нишэ тинхэ дэмэ дэмэ
гүйлдэнэ. Цэбэг-Ханда тэдэнгнэ
гүйлдэжэ ябахы хараад хөөршөөн,
гэдэргэе бусажа эрбэ.

Ажал хэжэ ябахдаа ямар урма-
тай, жаргалтай гэшэб! Юмэ хэ-
дэг бэрхэ хүн олошые эхээр оло-
до, нэрээшые нэрүүлжэ, зондоо
хүдэлтэй болодог ха юм. Нёдондо
Цэбэг-Ханда 900 гаран ажалта
үдэр олоо. Нэмэлтэ түлбэридэ 4
поршоонхо абаа нэн.

—Шагнал, бэлэгүүд нара бүри
ерэжэл байша даа, тинхэдэн
урматайгша, бүри найнаар хүдэлжэ
зориг түрэдэг,—гэжэ Цэбэг-Ханда
омогтой шарайгаар шэртэн хаража
байгаа нэн.

А. Солбоной

ХИЛЫН СААНААА ЕРЭНЭН ТЕЛЕГРАММУУД

ТАСС-эй мэдүүлгэ тушаа хариин гүрэнүүдэй хэблэл иигэжэ бэшэнэ

США

Түби хоорондын баллистическэ ракетын СССР-тэ амжалттайгаар туршагдаһан тухай ТАСС-эй мэдээсэлые Холбоото Штадуудай хүн зон аймагтар ехээр һонирхон шагнаа.

Аймагтар ехэ ажал хүдэлмэри хэжэ, мүнгэ зөөри гаргаашы наа, Холбоото Штадууд имэ холо ошодог ракетэ мүнөө болотор бүтээгдүүд гэжэ хүн зон хаа хаанагүй мэдэрнэ.

Дэлхэйн хоёр лагерин хүснэй тэнсүүриг аргагүй ехээр нүлөөлхэ энэ буу зэбсэг байгуулха хэрэгтэ советскэ наука болон техникэ аймагтар ехэ амжалта туйлаа гэжэ энээн тухай бэшгэлдэй олонхын мэдэрхэ баатай болобо.

«Түби хоорондын ракетые Холбоото Штадуудһаа урид Россия байгуулһан ябадал дэлхэй дээрхи хоёр лагерин хүснэй тэнсүүриг нилээд ондоо болгобо. 1953 оной августта түрүүшн советскэ водородо бомбын тээлэгдэлһинэ хойшо ородой сэрэгэй хүсэн асари ехэ амжалта туйлаа. Водородо бомбо тээжэ ябадаг, түби хоорондын баллистическэ ракетһээ бээс хамгаалха ямаршы арга мүнөө зохёогдодуй» гэжэ «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ Вашингтонһоо мэдэсээнэ.

Холбоото Штадууд аймагтар ехэ мүнгэ гаргажа, хилын саана байгуулһан базануудаа хэзээ нэгтэ үгы хэжэ баатай болохо гэжэ «Америкэн Бродкастинг компани» гэжэ радиосистемээр хэлһэн шэнжэлгэшэ Д. Г. Комбс мэдүүлэ.

Түби хоорондын баллистическэ ракетые Советскэ Союзай хээд байхада буу зэбсэг хуряаха тухай хэлһэн багаханашы хойшолоулагдангүй, заабол хэлдэхэ ёһотой гэжэ сенатор Гов (Теннесси штат) хэлэ.

АНГЛИ

Түби хоорондын баллистическэ ракетын туршалгын Советскэ Союз-

да амжалттайгаар үнгэрһэн тухай ТАСС-эй мэдээсэлдэ Англин хэблэл гол анхаралаа хандуулна. Түбэй олонхи газетэнүүд һуни орой болоһон хойно гаргахаяа байһан юумээс болжолжа, аймагтар шуухала удхашанартай байһан дээрһэнь ТАСС-эй мэдээсэлые эгээл эли тодо газарта томо гаршаг доро толилоо.

Тус ракетые газетэнүүдэй олонхын «дэлхэйн ракетэ» гэжэ нэрлэнэ. Имэ ракетэ Советскэ Союз эгээл түрүүн бүтээбэ гэжэ мэдээсэлүүдэй гаршагуудта онсолон тэмдэглэгдэнэ. Тинхын дашарамда «Атлас» гэжэ Америкын ракетын туршалгын энэ оной июньдэ буруу түрһэн тухай, мүн ракетһэ техникын талаар Англин гэгдэнги байһан тухай газетэнүүд бэшэнэ.

Буржуазна газетэнүүд ТАСС-эй мэдээсэлһээ ехээр сошожо, маргашоод байһанаа статянууд соогоо харуулна. Советскэ Союзда түби хоорондын баллистическэ ракетын амжалттайгаар туршагдаад байхада, баруун гүрэнүүдэй бүхы стратегин буруу түрһээ гэжэ тэдэнэр бүгдэ мэдэрнэ.

Советскэ Союз научно-шэнжэлгэйн хүдэлмэрин талаар США Англи хоёрые холо хойно орхё. «Табан жэлһээ нааша бомбардировщикуудай орондо түби хоорондын ракетэнүүд хэрэглэдэг болохобди гэжэ англичинхидше, америкынхидше ханаалдынагуй» гэжэ научна асуудалнуудаар эгээл ехэ юумэ мэдэлдэ Англин шэнжэлгэшэ Чепман Пинчер бэшэ.

ИТАЛИ

«Дэлхэй дээрэ эгзэн түрүүшн түби хоорондын ракетые ород эрдэмтэд байгуулаа. Имэ снаряд эгзэн түрүүшнхээ СССР-тэ амжалттайгаар туршагдаба гэжэ «Темпо» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. «Холо ошодог ракетын талаар баруун гүрэнүүдтэ орходоо булюу байһанаа Советскэ Союз дахин гэршэлбэ» гэжэ «Паэзе» газетэ бэ-

шээ. Гадна, Италин бүхы нүүд ТАСС-эй мэдээсэлые толилоо.

ЧЕХОСЛОВАКИ

Зэбсэгтэ хүснүүдые болон нүүдэй буу зэбсэгы нилээд хороохо тухай, атомна болон родно буу зэбсэгы хорихо, зэбсэгүүдэй туршалгы болон тухай, мүн бусад дуралхал Советскэ правительство нэгэншэ оруулһан байна гэжэ томошаг доро ТАСС-эй мэдээсэлдэ лихх зуураа, «Руде право» онсолон тэмдэглэнэ. Мүн даашы Советскэ Союз атомн зэбсэгтэ туршалгы болоуулан рэниие хороулхын, буу зэбсэграха тухай асуудалы шийлхын түлөө үсэд шангаар тэм юм гэжэ ТАСС-эй мэдээсэлые жуулхадаа, Прагын радио мэдэбэ.

РУМИНИ

Румыннн түбэй бүхы газетэ ТАСС-эй мэдээсэлые толилоо. хоорондын баллистическэ ракетэ зохёожо бүтээһэн ушар наука жэлдэ аймагтар ехэ хубитан гэжэ газетэнүүд онсолон дэглэнэ.

ГДР

«Нейес Дейчланд» газетэ И эй мэдээсэлые толилоо зуураа хоорондын ракетын бүтээгдэл хойшо Советскэ гүрэнэй хамгаалха шадалын аймагтар болобо гэжэ онсолон тэмдэглэнэ. Тинхэтээс хамта Советскэ Союз дунхидхал адли атомна болон мойдерна буу зэбсэгтэ туршалхын түлөө тэмсэнэ гэжэ зетэ бэшэнэ. Түби хоорондын тые бумбэрсэг дэлхэйн ямаршы бида эльгээжэ болохо байһан харагдаба гэжэ Берлиней бүтэ мократическа газетэнүүд тэмдэглэнэ.

Оманай арад зон тэмсэлээ үргэлжэлүүлхээр эршидэнхэй гэжэ Оманай имамай орлогшо мэдүүлбэ

КАИР, августын 27. (ТАСС). Оманай имамай орлогшо эмир Салех Бен Исмаил Харси августын 26-да пресс-конференци хээ. Египедэй болон газет олон журналистууд тэндэнь гатаа.

Оманай арад зон националь дөөрлэлын дай хэжэ байна, тэһээ эрхэ сүлөөтэй, бээ даанхай далтай болоогүйдөө тэмсэлэ люулхагуй гэжэ эмир Салех олон тэмдэглэбэ.

«Англин империалистууд Оман да эсэргүүтээр довтолжо, тэндэ эхилээ. Оманда тулалдаанууд гэлжэлһөөр. Доболюгшод ангзонни зоргоороо алажа байһан эмир Салех хэлбэ.

«Доболюгшод талада оро Холбоото Штадуудай полици Оманай имамай орлогшо эмир буруушаагаа.

«Оманай газар дээрэ Англин гэшы солдалай байгаа сагта Маскадтай элбэрхэ гү, али хэхэгүйдби. Эрхэ сүлөөтэ, даанхай байдалтай болоогш Оманай арад зон тэмсэлээс хагуй. Эб найрамдалда дурата хы дэлхэйн арадууд Оманай зүб тэмсэлые бүгдэ дэмжэнэ эмир Салех мэдүүлбэ.

Оманай городуудын Англин самолёдууд бомбодон

КАИР, августын 27. (ТАСС). августын 26-най үдэр Англин самолёдууд Оманай Джебриин болон Иригородууды бомбодон гэжэ Кай байдаг Оманай түлөөлгөшэ Мидмед Эль-Харси мэдүүлэ. Олон нүүд хандаргадаа. Бомбодон үелэ амгалан байдалтай олоо ехэ хохидол гарзада ороһон бэ. Мун Англин сэрэгтэй самолёт Шукейр гэжэ нутагта дахин толжо, тэндэ олон бомбодон хаяа. Байрын гэрнүүд, барилга хандаргадаа, шархатаһан, аһан олон хүнүүд бин.

Оманай арад зон тэмсэлээ үргэлжүүлхээр эрид шийдэнхэй Оманай имамай орлогшо мэдүүлбэ.

Редакторай орлогшо О. ГОМБОВ

Монголой Арадай Республикын правительствена делегаци Югославида айлшалжа байна

БЕЛГРАД, августын 27. (ТАСС). Югославин гүйсэдхэхэ союзна вечын уралаар айлшалжа ерһэн Монголой Арадай Республикын правительствена делегацие ФНРЮ-гэй президент Иосип Броз Тито августын 27-до урижа уулзаа. Министруудай Советэй Түрүүлгэшэ Ю. Цеденбал Монголой делегацие толойло.

Делегацие толгойлогшо, МНР-эй Министруудай Советэй Түрүүлгэшэ

шэ Ю. Цеденбал Авала хада дээрхи мэдэлдэгүй геройн хүүр дээрэ багтаа эсэргүүдэе табла.

Түрүүлгэшэ союзна гүйсэдхэхэ вечын түрүүлгэшин орлогшо А. Ранкович Монголой Арадай Республикын правительствена делегацие хүндэлэлдэ обед хээ.

А. Ранкович болон делегацие толгойлогшо МНР-эй Министруудай Советэй Түрүүлгэшэ Ю. Цеденбал обедэй үедэ үгэ хэлэ.

„ТУ-104“ самолёт Нью-Йорк нийдэжэ ошоохон

ВАШИНГТОН, августын 27. (ТАСС). Энэ оной сентябрыда «ТУ-104» гэжэ советскэ реактивна хоёр самолёттой Холбоото Штадуудта нийдэжэ ерхэнь правительствоннай зүбшөөгөө гэжэ гүрэнэй департаментһаа хэблэлэй түлөөлгөшэдтэ мэдэсэгдэбэ.

Сентябрын 3-һаа 17 хүрэтэр болохо ООН-эй Генеральна Ассамблейн сессидэ байха советскэ делегацие

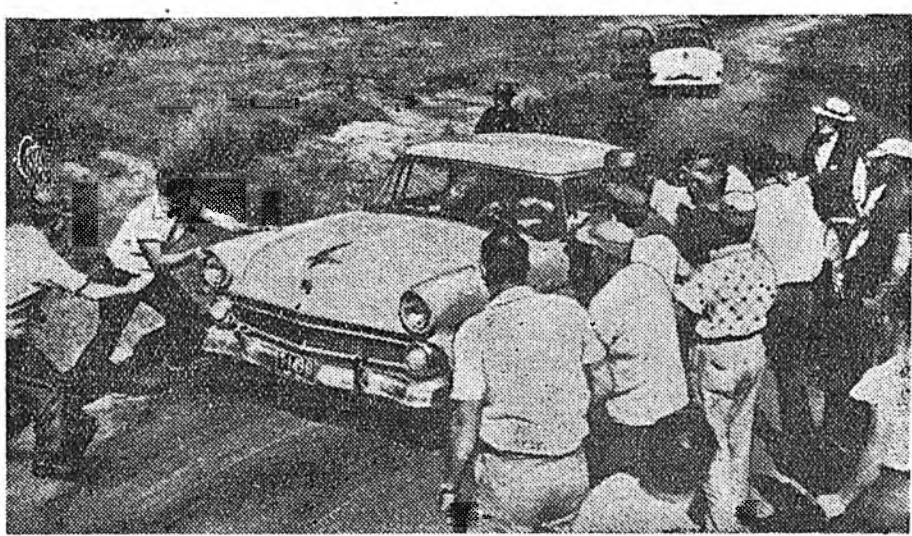
цие советскэ самолётууд асарха юм.

Эдэ самолётууд хадаа США-гэй газар дээрэ бууха эгээл түрүүшн советскэ пассажирска самолётууд юм гэжэ гүрэнэй департаментын түлөөлгөшэ мэдүүлэ. Нью-Фаундлендһээ Нью-Йорк хүрэтэр Америкын штурманууд советскэ самолётуудта замын заажа үгэхэ.

АЛЖИРТАХИ БАЙДАЛ

ПАРИЖ, августын 27. (ТАСС). Алжирта Маскар городской шадар Францин сэрэгүүдэй болон национально-сүлөөлгэлын Алжирай армин отрядуудай хоорондо үсэд шанга тулалдаанууд хэдэн үдэрэй туршада боложо байна гэжэ хэблэл мэдэсээнэ. Маскарай шадар болон тулалдаандаа августын 27-до алжирайхид 10 хүнөө алуулаа. «Круа» газетын мэдээсэлһэнэй ёһоор францинхид авиаци хэрэглэнэ.

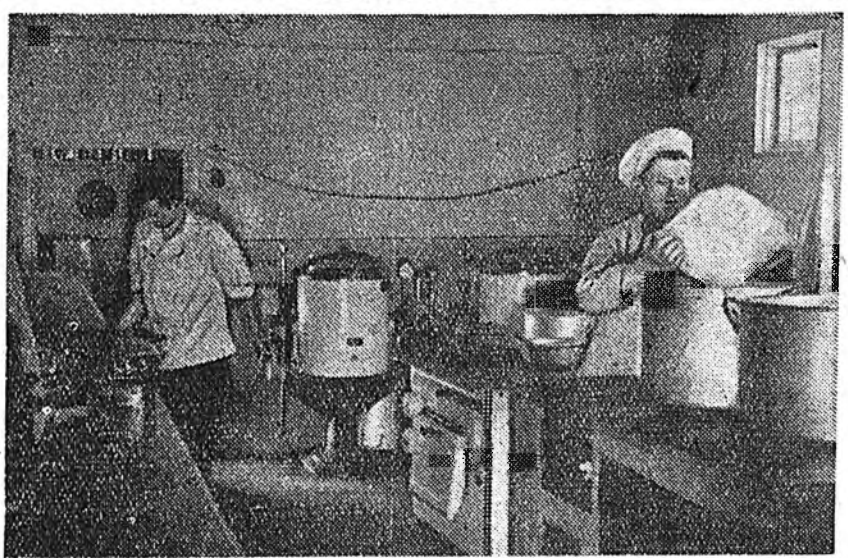
Алжирай городуудта болон хуурын газарнуудта францинхид национально-сүлөөлгэлын хүдэлөөндэ хабаадагшадые олоорнь барина. Хуулига газарһаа мэдээсэлһэнэй ёһоор, энэ оной июлин 26-һаа эхилээд гансал Алжир горолто зургаа дахин «документүүд шалгалдаа». Тэрэнэй үедэ баригдаһан 20 мянга 700 хүн мүшхэгдэжэ, 889 хүн тушаагдаа.

Америкын Холбоото Штадууд. Америкада Мак Дауэл компани инкорпорейшн гэшын предпритинуудта забастовка боложо байна. Энэ забастовка эхилһээр харааха үлү болобо. Булад ашаа ханаатай автомобильнуудай предпритинин хашаа руу орохо гэхэднэ, хүдэлмэриад тэдэниие табгагүй. Мун тэдэнэр полицид хатуу харуу үгөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдэлмэришэд полицин автомобиллине байтажа байна.

ТАСС-эй фотохронина.

Антарктида. Мирный тосхон.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Антарктидахи тосхоной электричествовар эдөө хоол бэлдэхэдэг хушн.

ТАСС-эй фотохронина.

Манай республикын юушын

Жэшээ харуулна

Агуухэз Октябрын 40 жэлэй ойн һайндэрые ажалай эрхим бэлгүүдтэйгээр угтаха гэжэ эрмэлзэн, Улан-Удын модной заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эршэмтэй габшагайгаар ажаллана. Заводой цехүүд болон хүдэлмэришэдэй хоорондо социалистическэ мурьсөөн үргэнээр дэлгэрүүлэгдээд, түрүүшн амжалта туйлагдажа эхилээ.

Жэшээн, Октябрыска районой промышленна предпритинуудай дунда эрхэнхдэ мурьсөөнэй июль һарын дүнгөөр тус завод түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй райкомой, райсоветэй дамжуулгын Улаан тут абайһан байна. Июль һарада нёдондоохинхоо 220 мянган түхэригэй продукция ехээр үйлдбэрилэгдөө.

Заводой хүдэлмэришэд абайһан уялтануудаа дахин хаража үзөөд, шээнэ уялга абая. Жэлэйнгээ үйлдбэрин тусэбые декабрь һара болотор дүүргэхэ, үшөө 3 миллион түхэригэй продукция нэмэжэ үгэхэ гэжэ шийдэнхэй.

Модо хүрөөдэдг цехынхид, модо уһанһаа татажа гаргагшад һайнаар ажаллана. Гансахан август һарада 75 мянган кубометр модон уһанһаа гаргагдахан. Рамшик И. Шукин, хүдэлмэришэд Пономарев, Яковлев, Шапошников болон бусад ажалай эрхим жэшээ харуулна.

Д. Цыренов.

Түсэбһөө гадуур 3500 тонно нүүрһэ

Загастай станцин түмэрзамшад шахтернуудтай нягта барисаатайгаар ажаллажа, горьтойхон амжалта туйлана. Августын эхинһээ хойшо 3500 тонно нүүрһэ түсэбһөө гадуур ашажа ябуулаа. Энэнь хүндэ ашаанай 2 поезд болоно.

Станцин дежурянууд Казарыкин, Петришева гэгшэд үүсхэлтэйгээр ажаллажа, вагонуудай зогсолгы ехээр хороогоо.

И. Воробьев.

Һуралсалай-үйлэдбэрин бригада

Политехническэ һуралсал үргэнээр эмхидхэхэ зорилгоор Курумканай дунда һуруулиин дирекци ехэ оролдолго гаргана. Байгша оной апрель һарада һурагшадһаа бүридһэн һуралсалай-үйлэдбэрин бригада, звенонуудые эмхидхэжэ, Сталиной нэрэмжэтэ колхозой үбһэ таряанай хүдэлмэридэ хабаадалсаха асуудал табинһан юм. Энэ асуудалые Сталиной нэрэмжэтэ колхозой правлени, Курумканай дунда һуруулиин багшанар, һурагшад зүбшэн хэлсэжэ, һурагшадһаа бүридһэн һуралсалай-үйлэдбэрин бригада, звенонууд эмхидхэгдээ нэн.

Эдэнэр тус колхоздо тусхай участка заалгажа абаад, багша З. М. Сосновскаягуй ударидалгаар капуста, помидорнуудай рассада таряа нэн.

Мүнөө һурагшадай бригадын хүсөөр 10 га газарта хартаабаха, 5 га талмайда турнепс, 1-1 га газарта капуста, помидор, үгэрсэ мэтын ургасанууд таригдаад, баян ургаса абтажа эхилээ. Бригадын ургуулаһан 30 центнер эртын капуста, 6 центнер помидор һая гүрэнэй бэлдхэлэй пунктда тушаагдаа.

Намарай дүүрэтэр 100 гаран центнер капуста, хэдэн арбаад центнер огородой эдээ, мүн 1000 гаран центнер хартаабаха, турнепс хураагдахаар хараалагдана.

Эдэ бүгдэнь үсэд шанга ажалай үр дүн мүн. Һурагшадай бригада бүхэли зундаа таһалгаряагүй ажаллаа. Багша Н. С. Соляковагуй хүлэбэрээр һурагшад полибо уһалһан, үгэжүүлхэ тэжээл сүршэһэн байна.

Д. Доржиев.

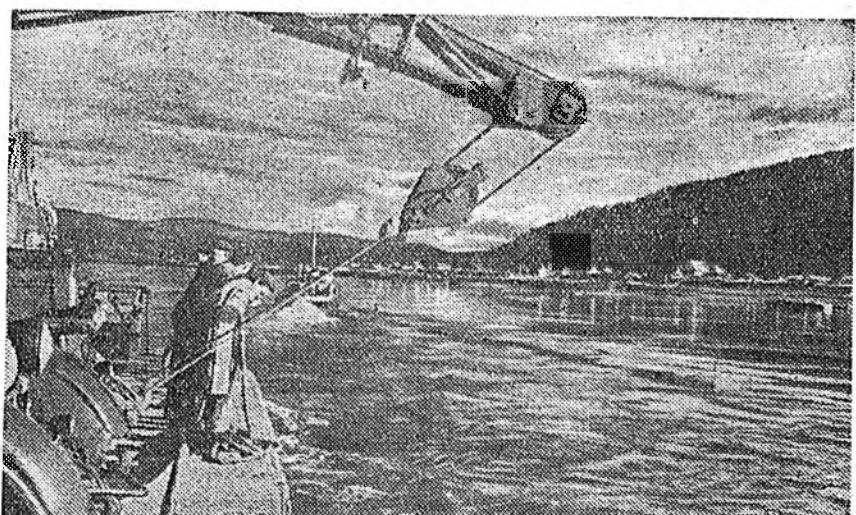
1.600 мянган түхэриг олзо олобо

Зэдын аймагтай «Коммунизм» колхоз энэ жэлдэ 471 центнер һайн шанартай, ехэнхидэ нарин ба нарибтар нооһо гүрэндөө тушааба. Энэнь үнгэрэгшэ 1956 онойхинхоо 101 центнерээр үлүү ехэ болоно.

Нооһо гүрэндөө тушаажа, худалдажа энэ жэлдэ 1.602 мянган түхэриг абаа гэхэ гү, али үнгэрһэн жэлэйхинэ 661 мянган түхэригөөр үлүү ехэ олзо олоо.

Нооһо хайшалаалгаар нүхэд Сыретор Одуевай, Лубсан-Нима Митоповой, Санжи Гомбоевой, Доржи-Ханда Цыбиковой отарынхид амжалта туйлабад. Эдэнэр хонидоо һайнаар алуулһанай, харуулһанай нооһынь сар болзор соо хайшалажа абайһанай ашаар хонин бүриһөө 3-3,420 килограмм хүрэтэр нооһо абаа.

Д. Жигмытов.

Сэлэнгын гараса дээрэ.

А. Мантаевай фотогүд.

ТАГЛИНН НУУР

Орьёл үндэр Хамар Дабанай үбэртэ Таглинн нуур байдаг. Энэ нуур Торин аймагтай «Улаан Тори» колхозһоо 40 модоной газарта, үндэр үндэр хадануудай хоорондо аяар холоһоо сөнхирлэн хүхэржэ харагдаха. Налхн шуурганай болоходо, дабхарагатаһан томо долгинууд эбхэрэн салгидаад, байгалай эрьедэ байһандал ханагдадаг. Налхнай намдахада, сөнхир номин нюрганиннь толи мэтээр елжэ:

Сэлгээ номин сүлөө уужамаарнь Сэнгын дуулыш, залуу наһан! гэгһэндэл хүнэй дүра сэдхэл татадаг. Теэд, нимэ гүз һайхан байгаалитай газар дайда хүнэй дүра татангүй яхааб! Тус нуур 3-4 метр гүнзэгы, 13 дүрбэлжэн километр талмайтай юм. Тэг дундан ой модоор бүрхөөгдөөн, үндэр гэжэ хада бин. Нуураһа хойшоо «Хоолой» гэдэг уһан гараад, сарьдаг үндэрнүүдһээ эхи абайһан Химнэ голдо шудхана.

(Хушар ороноо шэнжээлэхшн тэмдэглээ)

Энэ нуур юугээрээ һонирхолтойб гэжээ, нэн түрүүндэ байгалинь үзэсхэлдэй, үндэр үндэр гой даал Тэндэ загһанашы элбэг. Хадара, эзбэн, ганса нэгэн «тула» загһанашы үзэгдэл юм. Загһаад Хоолойн уһаар ишээ тийшэ һүндэлжэ, загһанашада аятай зохид байдаг.

Нугаһад дальбараануудаа дахуулан эрьсын захаар олоороо тамарна; харанхы һуни, үгтөөгүүр эртэ архагар эбэртэ хандагтай бугануудай уһа зурьса тамаран ябахан холо харагдадаг. Тэдэ турагууд нуурай оёорто ургадаг «шүрэгэ» гэжэ ургамалые элдэг юм. Энэнь тухай ангиушад хөөрөөе шигһахада, угаа һонирхолтой. Нуурта ороһон хандагтайнууд эрьедэ дүтэ шэг, гүнзэгы бэшэ газарнуудаар шунгажа, тинмэ ургамал эдидэг юм ха. Нилээдгүй удаан тамаржа шунгаһанай һүүлээр тэндэһээ гарахадан, хү-

нэг хүнэгээр уһанай адхарһан мэтээр хуушдэг юм гэлсэдэг.

Мун заримдаа хара баабгайнуудшы тэндэ үзэгдэлдэг. Тойроод хүрээлһэн ой тайга соонь хэрмэн, булган элбэг. Хээрн бодон гахай, шөлүүн, эзэгэн, гүрөөһөн гэхэ мэтэ амитад олоороо байрладаг.

Таглин нуурай уһан ехэ туйнтай гэжэ сэгнэгдэдэг. Халуун уһантай энэ нуурта жэл бүри олон хүн ошожо, бээс аргалдаг байна. Уһанайнь халуун 13° болодог.

Эндэ ехэнхидэ Тори, Эдэ ба Закаменай хүнүүд олоор суглардаг. Зунай һарануудта 200 шахуу хүн амараа. Эндэ мүнөө дээрээ холтоһон хушалтаттай 20 гаран балгаануудһаа ондоо байра үгы. Энэ нуурай эрьедэ амаралтын байшан бариха, колхознигууд болон албаха агшад аймагха, бээс аргалха газар болгохо хэрэгтэй гэжэ ханагдана.

Д. Дугаров.

Пенсионернуудай тоо нэмнэ

Жэл бүхэндэ пенсионернууд олон боложо, гүрэнэй тэдхэмжэдэ горьтойхон мүнгэ гаргашалагдана. Прибайкальска аймгүсэдкомой социальна тэдхэмжын таһаг 900 гаран хүнэй хэрэгтэ нягта һайнаар шалган хаража, Гүрэнэй тэдхэмжэ тухай шэнэ хуулин ёһоор пенсия олгоо. Мүнөө социальна-тэдхэмжын таһаг жэл соо 1077 хүндэ 3 миллион табан зуу мянган түхэриг мүнгэ түлээн. Тэршэлэн олон хуугэдтэй, ганса бээ экзүүдтэ жэлэй турша соо 1 миллион 200 мянган түхэриг тэдхэмжэ үгтэнэ. Нүүлэй мэдээгээр, 1255 эхэ мүнгэн тэдхэмжэ абадаг байна.

Г. Ильин.

ШАТАР

Шатараар залуушуулай дунда, түрүү һуури эзэлхын түлөө бүхэ союзна мурьсөөн Владимир горолто боложо дүүрбэ. Мурьсөөнэй дүнгүүдээр РСФСР-эй команда 69 очко, Москвагай—68,5, Грузин—64, Украин—63, Ленинград—60, Латвийн—51,5, Азербайджанай—48, Эстонийн—42,5, Белоруссийн—32,5, Киргизийн—32 очко абаа.

Өөһэд хоорондын мурьсөөндэ Улан-Удын шатарша Игумнова, Челябинскын шатарша Р. Казьмина, Краснодарай түлөөлгөшэ Минтин, Красноярскын шатаршан Шиллов гэгшэд алажа СССР-эй чемпион болоо.

А. Игумнов.